

**Hela Sverige
ska leva!**

Västmanlands Länsbygderåd

U-Svängen

Nr 2/2013 • Juli

Informationsblad från Länsbygderådet i Västmanland

Upplaga 250 ex

**Glad
sommar!**

Försommarfest i Kungs Barkarö... sid 3

Bredband på landsbygden... sid 4–5

Utställning Virsbo Konsthall... sid 6

Gör din röst hörd i Bryssel... sid 7

Hej alla läsare i sköna sommartiden!

Det här numret av U-Svängen har många inslag som handlar om bredband, både på lokal, regional och riksnivå. Vi har ju sett många, många intresserade länsbor på de möten Länsbygderådet och Länsstyrelsen arrangerat under det senaste året. Fler och fler har vaknat upp till den verklighet som kräver engagemang och samarbete för att få ut fibernät på landsbygden utanför tätorterna. Många är villiga att hjälpa till, även från kommunerna och t ex Post & Telestyrelsen. Glöm inte läsa Hela Sverige Ska Levas brev till regeringen och intervjun med Lasse Eriksson, vårt stöd på Länsstyrelsen i Västmanland!

Här intill kommer en kort presentation av vår nya ordförande i Länsbygderådet, Helen Fahlin. Glöm inte att ta kontakt med henne eller med någon annan i styrelsen, om du har idéer till verksamhet eller projekt. Helen planerar redan för kommande veckor och månaders besök av styrelsemedlemmar hos de medlemsföreningar som så önskar. Men det är du eller din styrelse som måste ta initiativet!

Resten av Länsbygderådets styrelse presenteras på baksidan, som vanligt. Vi väntar ivrigt på kontakter från er alla, runt hela länet. Själv kör jag vidare med tidningen. Envis som jag är, har jag inte slutat hoppas på fler och fler kontakter med föreningar och medlemmar, som kan ge mig material till nya artiklar om verksamheten ute i länet. Vi hör!

Ing-Britt Klang, red U-Svängen

Hela Sverige ska leva/Västmanland är en ideell förening. Rådet ska vara länken mellan centrala, regionala, kommunala och lokala aktörer. På så vis kan den lokala utvecklingen främjas.

Vill du eller dina kontakter läsa U-Svängen på nätet, gå till www.helasverige.se och klicka på "Välj länsbygderåd" för att se Västmanland.

Ny ordförande i HSSL / Länsbygderådet i

Västmanland:

HELEN FAHLIN

För folk runt Åvestbo, eller i Fagersta-trakten, behöver man inte säga mycket mera än Helen, så lyser igenkännandet upp allas ansikten. Helen Fahlin bor i sitt hus vid sjön i Åvestbo, har länge arbetat i Åvestbo Byalag där, och brukar ha ett finger med i det mesta som rör sig, eftersom hon är deras ordförande sedan mer än 10 år.

Helen berättar om den stora utveckling som skett runt Åvestbogården, sedan föreningen inte längre kunde hyra in sig hos Hemvärnsgården:

– Vi blev ju bara tvungna att lösa lokalfrågan, så vi sökte tillstånd och medel. 2008 började vi bygga och 2009 var vi färdiga och invigde gården med närvaro av vårt kommunalråd Stig Henriksson. Det var fantastiskt att få ett eget ställe för föreningens saker

och kunna planera verksamheten utan att vara beroende av andras lokaler, säger Helen med ögonen lysande av glädje.

Idag har föreningen redan byggt ut gården, har kontorsutrymme och ett kök som tillåter matlagning för gästande sällskap. Gårdens stora sal är byggd med självbärande tak och liknar de stora salar, där man kan föreställa sig att forna stormän ordnade gillen. Åvestbo Byalag är nästa år värdar för firandet av nationaldagen – en stor ära. Och naturligtvis fortsätter de vanliga julmarknaderna, valborgsfirande och festen vid midsommar. Gården hyrs också ut omkring två gånger per månad, men inte mera, för att spara grannarnas tålamod.

Men hon Helen, vem är det? En alldeles vanlig människa, säger hon själv, innan hon börjar berätta vad hon sysslar med, utöver detta med Åvestbogården och Byalaget.

– Det senaste intresset är arbetet i styrelsen för fibernät i Åvestbo, som i dagarna resulterat i beslut om hjälp till finansiering av nätet, en stor framgång! Sen deltar jag i någon studiecirkel, hantverkar litet med nål och tråd, gör tenntrådsarbeten och tar fram knypeldynan ibland. Mina tre barn är viktiga för mig och den yngste samt hus och hem tar mycket intresse och tid. Jag arbetar också full dag och bytte jobb för drygt 15 år sedan, då Medborgarskolans omorganisation gjorde min tjänst där för liten att leva på. Jag är sådan, att jag försöker hitta något positivt i mitt liv, även när motgångar och sjukdomar drabbar mig, och det gör att jag engagerar mig mycket i arbete för andra människor.

När vi slutar samtalet med Helen, har hon redan tagit upp sina nya tankar och planer för Länsbygderådet i Västmanland, planerna för höstens arbete samt att inleda vidareutbildningen av Länsbygderådets styrelsemedlemmar, därtill att nå ut till länets alla tio kommuner med information om rådets arbete på uppdrag från Hela Sverige ska leva.

Vi, de övriga styrelsemedlemmarna i Länsbygderådet, ser framåt med bävan och glädje på vart vägen framåt tillsammans med Helen Fahlin ska leda!

Foto: K-E Nilsson

Traditionell försommarfest i Kungs Barkarö

Traditionen trogen anordnade Kungs Barkarös Intresseförening ihop med Kungsörs församling ett förmiddsommarfirande vid församlingshemmet i Kungs Barkarö. I sedvanlig tur med vädret restes stängen och därefter blev det dans med barnfamiljer i glad yra. Med ideell verksamhet bjöds det på kaffe med dopp och saft och kakor för barnen. En tipspromenad koncentrerad runt församlingshemmet aktiverade de besökande efter fikat. Som avslutning bjöds på korv o bröd. En eloge till de som planerat och arrangerat det hela!

Kungs Barkaröbygdens Intresseförening, genomförde dessa dagar för första gången tillsammans med Kungsörs kommun som tidigare hade ett arrangemang som liknade konstdagarna på Österlen. Vi avvek dock från att besökarna skulle besöka konstnärerna/hantverkarna i ateljéerna utan tog en gemensam lokal där vi kunde stötta varandra. Uppskattat, då flera klagade över att det tidigare tog lång tid att leta sig fram till resp konstnär.

Vi hade den första dagen ca 130 besökare och den andra runt 50 st. Vi ställde ut tavlor av Susanne Lindeborg en ung lovande konstnär, foton och visning av modellflyg av Karl-Erik Nilsson, honung, vikingakistor från Ronny Moström, diverse planter

Kultursafari-dagarna i Kungsör

Gert Larsson och Agneta Pettersson. Visning av lammskinn och malande av säd i en mindre handkvarn utfördes av Kristina Larsson Sköld.

Kyrkan ställde upp och Heikku (konservator) visade altartavlan i Kungs Barkarö kyrka och berättade lite om hur detta arbete utfördes. Mycket uppskattad och välbesökt visning.

Utöver Kultursafarin har föreningen också hunnit få ner bryggorna i vattnet vid bad-

platsen Botten, där vi dessutom bygger på en uteplats med tak, bord och bänkar. Detta arbete görs tillsammans med Kungsörs kommun.

Vi har också fått pengar från Sparbanken för att rusta upp cykelstigar och rastplatser längs dessa och arbetet är inlett. Dessutom har föreningen inköpt boulevardspel för spel vid parkeringsplatsen nära kyrkan på torsdagar ca 16.00 (förslag från paret Larsson som tillbringar en del av vinterhalvåret i Turkiet där detta är en populär umgängesform). Vi har också placerat en bänk i gräset så man kan sitta och fika under spelets gång.

Britt-Marie Häggkvist-Back, Kungs Barkaröbygdens Intresseförening

Under de senaste 18 månaderna har Länsbygderådet i Västmanland tillsammans med bl a Länsstyrelsens Landsbygdsenhet arrangerat möten i länets tio kommuner för att väcka intresset för samverkan runt anläggning av fibernät utanför tätorterna.

Här har särskilt en av Länsstyrelsens tjänstemän deltagit, nämligen Lars Eriksson. Han är inte okänd för den som jobbat med projekt och hembygdsintresse, men nu har ännu flera intresserade fått nöjet att lyssna både till honom och andra kunniga personer.

Stöd för utvecklingen av NÄRINGSLIVET OCH BOENDET PÅ LANDSBYGDEN i Västmanland

INTERVJU MED LASSE ERIKSSON

– Mycket har faktiskt hänt sedan vi började det här arbetet, säger Lars Eriksson. Vi har mött fler än 30 föreningar, som vill engagera sig i utbyggnaden av fibernät, och några har fått pengar och tillstånd, som Gussjö i Sala och Åvestbo vid Fagersta. Men också kommunerna har vaknat rejält och bearbetar frågorna runt kabelnäten med stort intresse. Några har tillsatt hela eller halva tjänster som stöd för intressenterna på landsbygden runt tätorterna. Men vi får inte glömma vad Leaderområdena har utträttat med sitt stöd till förstudier och Leader Norra Mälärstrandens Mats Thorburns stöd till grupperna i sitt område. Också projektet Digital Agenda i Västra Mälardalen som Västerås stad tog initiativ till har bidragit mycket för att väcka intresse och skapat samarbete i frågan runt om i länet. Lars beskriver sina tydliga intryck av att befolkningen

nu börjar inse behovet av digital service på landsbygden och vad denna betyder för både barn och vuxna: skolor och läxor, företagande och utnyttjande av datorer och internet, trygghetslarm för äldre och sjuka — allt detta kräver nya digitala nät för att fungera.

Många frågor runt denna nya verksamhet har uppstått. Vad kan Post & Telestyrelsen bidra med? Troligen får det kommande Landsbygdsprogrammet mindre pengar att fördela och bli mer målstyrt. Ansökningarna som beviljas skall tydligt följa de prioriteringar vi kommer fram till i länet. Partnerskapet för landsbygdsutveckling i Västmanland kommer att delta mycket aktivt i detta arbete med syfte att främja utvecklingen på landsbygden i länet.

Lars Eriksson vill gärna betona, att vi måste fortsätta att stärka företagan-

det på landsbygden i Västmanland nu när vi går in i ett nytt Landsbygdsprogram. Som ett gott exempel nämner han ett projekt som länsstyrelsen drivit och som fått stort gensvar även utanför länet: Skapa mervärde i ditt företag genom din trädgård. Utveckling av redan etablerade företag genom exempelvis en vacker trädgård som lockar till besök eller att använda sig av egenodlade produkter i ett gårdskafe.

— Västmanland har stora tillgångar att utnyttja när det gäller att locka besökare. Vi har naturen och kulturen, de gamla brukena och inte minst den lokala maten. Vi måste lära oss att se med besökarens ögon!

Du som vill veta mera om vad Länsstyrelsen gör kan söka på www.lansstyrelsen.se och gå vidare in på de olika verksamhetsområdena.

Bredband på landsbygden blir verklighet med byalagsmodellen

Regeringens bredbandsforums byanätsgrupp, med LRFs Åsa Odell som ordförande, överlämnade under onsdagen sin slutrapport till it-minister Anna-Karin Hatt. En av slutsatserna är att lokalt ledarskap och engagemang är nyckeln till bredbandsutbyggnad på landsbygden, och att det är viktigt att ta tillvara på kraften i den folkrörelsen.

– Det är fullt möjligt att bygga bredband till stora delar av landsbygden om det finns en samverkan mellan bybor, nätägare, offentlig förvaltning och staten. Denna utbyggnad har redan genomförts i ca 800 byar och allt pekar på att utbyggnad är möjlig i ytterligare flera tusen byar, säger Åsa Odell, ordförande i byalagsgruppen och ledamot av LRFs förbundsstyrelse.

Arbetsgruppen har haft som främsta uppgift att underlätta för de individer och lokala utvecklingsgrupper som själva tar initiativ och organiserar sig för att bygga bredband på landsbygden. Deltagande organisationer har bland andra varit Post- och telestyrelsen, Telenor, Sveriges kommuner och landsting och Hela Sverige Ska Leva.

Slutrapporten visar att lokalt engagemang är grundstenen för bredbandsutbyggnad. Genom ideellt arbete i form av 1000-tals nedlagda timmar per projekt, låga grävkostnader och smidigt marktillträde halverar byalagen kostnaderna i så kallade Fiber till byn-projekt. Vilket i sin tur lockar nätägarna, marknaden, längre och längre ut på landsbygden. Byalagsmodellen sänker kostnaderna eftersom hela byar eller områden engagerar sig för bredbandsutbyggnaden.

Läs mer om Byanätsgruppen: www.bredbandivarldsklass.se/Om-Bredbandsforum/Vara-arbetsgrupper/Byanatsgruppen-AG-VIII/

Tio lokala byanät samarbetar om bredband i Säffle

Säffle har placerat sig i toppen av kommuner på landsbygden med sina tio byanät i samarbete för lokala resurser. Hela landsbygdsdelen av Säffle kommun är täckt och mer än 2000 anslutningar finns till fiber-

näten. Det är inte bara stödpengar från EU och kommunen, utan också ideella insatser som åstadkommit detta. Varje ansluten har gjort minst tre obetalda dagsverken vid byggandet!

Alla anslutna har därtill betalat blygsamma mellan 15000 och 18000 som insats. För detta har de tillgång till val mellan åtta leverantörer av tjänster i form av internet, ip-tele och tv.

UR PRESSMEDDELANDE 30 MAJ 2013
FRÅN NÄRINGSDEPARTEMENTET

Bredbandsforum tillsätter en särskild arbetsgrupp för bättre mobilt bredband i hela landet

För att underlätta och skynda på utbyggnaden av de mobila bredbandsnäten har Bredbandsforum beslutat tillsätta en särskild arbetsgrupp för mobilt bredband i hela landet. Det beslutade Bredbandsforums styrgrupp vid onsdagens möte. Arbetet för att främja bättre mobilt bredband kommer också innebära att den traditionella mobiltelefonin förbättras.

– Uppgiften för Arbetsgruppen för mobilt bredband i hela landet är att underlätta och skapa bättre förutsättningar för att de trådlösa näten ska kunna byggas ut så att de framöver både täcker och räcker till när allt fler vill använda den mobila tekniken allt mer. Mobilnäten måste nå fler människor och fler företag och de måste ha kapacitet att hantera allt fler användare och allt mer trafik, säger it- och energiminister Anna-Karin Hatt, som är ordförande i Bredbandsforums styrgrupp.

Läs mer på Bredbandsforums hemsida:
www.bredbandivarldsklass.se

Åsa Odell, ordförande i Byanätgruppen av Bredbandsforum, har förklarat att hon är övertygad om framgång för Byanätgruppens förslag till storskalig utbyggnad av byanät och att kommuner, länsstyrelser och därtill staten vill arbeta för genomförande. Björn Galant, ansvarig för bredbandsfrågor inom LRF, är tydlig med uppfattningen att mobilt bredband inte kommer att räcka till, utan att fast anslutning krävs. Samtidigt förutsätter han att det statliga stödet skall öka.

Ny Agenda 21 - ordförande

Vid vårstämman i Norberg valdes ny ordförande i Förbundet Agenda 21, landstingsrådet **Kenneth Östberg**, Norberg. Hans arbete som landstingsråd (S) handlar om primärvård och personalfrågor.

Han ser i Agenda 21 möjligheter för samverkan mellan medlemmarna och privatpersoner för att kunna nå fram med information till beslutsfattare runt solkraft och förnyelsebar energi.

Agenda 21 är kanske mest kända för sin tidning Gröna Draken, som ges ut till hushållen sedan snart 20 år, men man ordnar också kurser och seminarier samt driver projekt. Samtliga insatser vill väcka frågor runt och skapa insikt i hur man får en hållbar samhällsutveckling. Tidningsutgivning och annan verksamhet sker i Västmanland samt Heby kommun.

Ett av projekten är att kostnadsfritt informera om energi och förbrukning i kursen Vett & Watt. Man utbildar också ledarna för dessa kurser. Det hela handlar om att t ex företag genom en kurs kan lära sig minska på kostnader och energiåtgång och därmed bli samhällsnyttiga och samtidigt få ett nätverk av kunder som lär sig välja den Vett & Watt-medvetna leverantören.

Mera information finns på www.fa21.se, där möjligheten att bli medlem i Agenda21 också erbjuds.

Förra årets glasutställning blev en succé!

Vi har även i år hittat mycket duktiga glas- och silverkonstnärer i yppersta mästarclass.

Silversmeden som deltar är den kände Karl-Heinz Sauer, som tidigare hade sin atelje på Kyrkbacken i Västerås men har nu sin silversmedja på Öland och samarbetar med glaskonstnären Betina Huber.

Konstglas: Robert Petersson Huber och Betina Huber, Öland samt Rolf Sinnemark, Stockholm och Gotland.

Den här utställningen får man inte missa om man är intresserad av glas- och silverkonst.

26 juni–21 juli 2013
Fre, lör och sön kl 13-17
Vi öppnar gärna annan tid
- ring 070-665 45 43

Kaffeservering
Välkommen!

Konstglas & Silversmide

Glas- och silverkonstnärer i yppersta mästarclass!
Silversmide: Karlheinz Sauer, Öland
Konstglas: Robert Petersson Huber och Betina Huber, Öland samt Rolf Sinnemark, Stockholm och Gotland

Vernissage Lördagen 2013-06-29 och avslutas 2013-07-21
Öppet fred. lörd. sönd. helgdag kl. 13 - 17
Vi öppnar gärna annan tid. Ring 070 665 4543

Virso KONSTHALL

Kaffeservering Välkomna!
Virso Konsthall
www.virsbokonsthall.se

Hela Sverige ska leva har nya ordföranden

Här ser man de två nya ordförandena för Hela Sverige ska leva, en dugande person av var sort, som traditionen bjuder.

Länsbyggerådet i Västmanland har anmält intresse för ett besök av en eller båda av de nya ordförandena och hoppas på snabbt gensvar.

Du kan hitta hela styrelsens personbilder och kontaktuppgifter på hemsidan:
www.helasverige.se/om_oss/ /styrelsen/

Ordförande
Åse Blombäck
Hela Sverige ska leva Norrbotten, Båtskärsnäs

Ordförande
Staffan Nilsson
Europeiska Ekonomiska och sociala kommittén

VIKTIGT MEDDELANDE FRÅN HELA SVERIGE SKA LEVA!

GÖR DIN RÖST HÖRD I BRYSSEL

Idag öppnas möjligheten att skriva motioner till Europas första landsbygdsriksdag.

Via den nystartade hemsidan kan du ge ditt bidrag till de frågor som ska behandlas under den europeiska landsbygdsriksdagen.

Motionen skriver du on line på riksdagens hemsida:
www.europeanruralparliament.com/contribute/

Den europeiska landsbygdsriksdagen äger rum den 15 november i Europaparlamentets lokaler i Bryssel. 150 deltagare från så många länder som möjligt träf-

fas under en dag. Mötet ska utmynna i gemensamma ställningstaganden i viktiga landsbygdsfrågor på Europeanivå.

Hela Sverige ska leva arrangerar riksdagen i samarbete med ett antal landsbygdsnätverk på Europeanivå. Än så länge är Prepare, Era och Erca med i samarbetet, men fler kommer att ansluta. Flera svenska Europaparlamentariker stöttar landsbygdsriksdagen.

Via samma länk kan du prenumerera på nyhetsbrevet som ger dig information om hur landsbygdsriksdagen utvecklas.

HELA SVERIGE SKA LEVA SKRIVER TILL REGERINGEN:

Den svenska regeringen måste ta ansvar för finansieringen av kommande landsbygdsprogram

I det senaste landsbygdsprogrammet fanns 36 miljarder kronor uppdelat på sju år, medel med stor betydelse för landsbygdens utveckling och konkurrenskraft.

Dessa pengar innebar stora förbättringar för lantbruket och miljön, de innebar möjlighet att bygga bredband, förbättra den lokala servicen, förbättra företagens konkurrenskraft med mera.

Människor, byalag och företag på landsbygden är kreativa, innovativa och har idéer. Det som saknas är kapital. Tack vare landsbygdsprogrammet kunde många fler av dessa idéer se dagens ljus.

Under kommande programperiod är behovet av medel minst lika stort.

Vi har därför med oro följt hur den svenska regeringen drivit fram en mindre

EU-budget för nästa period, dessutom ivrigt påhejad av oppositionen. Ett viktigt argument har varit att det är onödigt att EU-fonderna står för satsningar som medlemsländerna själva kan klara i sina nationella budgetar.

Konsekvensen av den strategin är att EU-bidraget till Sveriges landsbygdsprogram under kommande period minskar med sammanlagt drygt 3,5 miljarder kronor totalt.

Väljer svenska regeringen att göra motsvarande nerdragning av medfinansieringen så skulle det innebära att landsbygdsprogrammet förlorar totalt över 7 miljarder, vilket skulle vara katastrofalt med tanke på den kraftiga urbanisering som just nu sker i vårt land.

EU-kommissionen har själv påtalat att Leader-metoden, där offentlig, privat och

ideell sektor samverkar i utvecklingsprojekt, har varit mycket framgångsrik. Därför bör det stöttas med mer kapital istället för att som nu, dramatiskt krympas.

Garantera den svenska landsbygdens utveckling genom att utöka den svenska medfinansieringen av landsbygdsprogrammet! Upp till bevis!

Hela Sverige ska leva!

Åse Blombäck och Staffan Nilsson

För mer information, kontakta:

Åse Blombäck, ordförande Hela Sverige ska leva, tel 070-581 35 50

Staffan Nilsson, ordförande Hela Sverige ska leva, el 070-578 00 22

Länsbyggerådets styrelse 2013

Ordförande
Helen Fahlin
Korsbacksvägen 17
737 91 Fagersta
0223-532 73, 070-511 14 38
helen.fahlin@hotmail.com

Ann-Marie Karlberg
Barkarövägen 14
736 93 Kungsör
0221-301 22, 072-510 45 25
ann-marie.karlberg@hotmail.com

Kassör
Nils-Gunnar Nilsson
Rikshusvägen 1 A
722 33 Västerås
021-604 58, 073-638 10 78
nigun44@gmail.com

Marlene Carlsson
Släntvägen 3!
739 31 Skinnskatteberg
0222-103 05, 070-285 54 63
marlene.carlsson@skinnskatteberg.se

Sekreterare
Ing-Britt Klang
Åsgatan 4B
724 63 Västerås
021-41 67 70, 073-999 33 69
ingbrittolasse@bredband2.com

Per-Olof Graaf
Lingongatan 12
733 37 Sala
0224-261 70, 070-268 22 92
p.graaf@telia.com

Inge Larsson
Kvarnängsvägen 10
730 61 Virsbo
0223-344 20, 070-665 45 43
virsboinge@telia.com

Ansvarig utgivare av U-Svängen: Länsbyggerådets ordförande Helen Fahlin.

Skickas till länets ca 110 lokala utvecklingsgrupper, kommunala tjänstemän, turisttbyråer, organisationer som Coompanion, LRF, ALMI med flera samt myndigheter som Länsstyrelsen och Landstinget.

Hör av Dig!

Utnyttja möjligheten att berätta om din förening!
Vad jobbar ni med? Hur kom ni igång? Planer?
"Ingen kan skriva" säger ni — bara ring eller maila
till Ing-Britt Klang, så får ni hjälp med att berätta!
Alla kontaktmöjligheter vid Ing-Britts bild här
ovanför!

Du kan kontakta vem du vill bland
styrelsens medlemmar – adresser
här ovan.
Välkommen att höra av dig!

Postadress:
**Hela Sverige ska leva/
Länsbyggerådet i Västmanland**
c/o Ing-Britt Klang
Åsgatan 4B
724 63 Västerås